

TERVE!

Nr 49
September 2014
Årgång 15

MEDLEMSBLAD FÖR SYDSVERIGES FINSKA KRIGSBARN

Sommarträffen 2014-07-03 i Karlshamn

Deltagarna samlade i matsalen på Port Hotell i Karlshamn.

Foto: Marjatta Titoff

Ordf. har ordet

Efter denna varma och sköna sommar har det nu blivit mera höstligt väder. Hoppas ni också haft det skönt denna sommar, även om vissa dagar kanske har varit lite väl varma.

Nu kör vi igång våra aktiviteter med full fart.

SFKs har sitt höstmöte traditionsenligt i Skillinge. Leena ställer upp som vanligt med samma hjälp som senast. I köksregionerna får vi också de duktiga personerna som tidigare.

Menyn kommer att bestå av tre sorters lax och som dessert blir det äppelpaj. Vi behöver hjälp med dessa. Förra året var det många som kom med hembakade och mycket goda äppelpajer. Vi behöver ungefär 8 st pajer. Meddela till Annikki när ni anmäler er om ni tar med en paj. Vaniljsås håller vi med.

Höstmötet bli lördagen den 27 september.

Hoppas det blir fullt hus. Se bifogade inbjudan.

Julfesten den 2 december

Är förlagd till Osby. Där har vi varit några gånger nu och blivit väl omhändertagna.

Inbjudan kommer.

Mycket glädjande är det att vi fått så många sektioner i Sydsveriges Finska Krigsbarn. Det är trevligt att kunna träffas lite närmare hemorten. Det kan bli lite oftare än SFK:s regionsmöten. Vi blir mer bekanta med varandra och lär känna varandra bättre i dessa mindre grupper.

Jag vill också passa på att framföra **Ett varmt Tack till Karlshamnssektionen** för

Irene Kivivuori, Irma och Alpo Persson trivdes vid matbordet.

OBS!

Om ni hör att någon medlem som har betalt årsavgiften och inte erhållit något Terveblad, ber vi vederbörande att kontakta vår kassör **Heikki Aaltonen** per telefon **046-58475** eller via mejl **heikki1@passagen.se**.

Troligtvis har inbetalningen saknat avsändarnamn.

den trevliga sommarutflykten.

Det var mycket roligt att så många deltog i denna träff. Tack alla ni som kom.

Soini Andersson

Denna vackra egentillverkade tavla skänkte Marjatta Titoff till att lottas ut bland deltagarna på sommarträffen. Lycklig vinnare blev Gerd Cronstedt.

TERVE medlemsblad för Sydsveriges Finska Krigsbarn.

Redaktör: **Antero Ijäs Nilsson.**

e-post: **antero.i-n@telia.com**

Skolgatan 4, 289 31 KNISLINGE

Material till **tidning** och **hemsida** skickas till redaktören.

Ansvarig utgivare: Soini Andersson, ordf.

Föreningens org.nr 802451-7701 **Plusgiro 13 44 19-1**

Adress: Veikko Bern, sekr. Klörups Backar 157-0
231 95 TRELLEBORG

Sommarmötet i Karlshamn

3 juli 2014

Gammal Karelsk flagga

Perttis tillhörigheter namnlapp, sjömanskostym och resväska som han hade när på resan till Sverige.

Att anordna ett sommarmöte i vår förening är lätt när man har en medlem, Pertti Pennanen, som glatt och välvilligt ställer upp och håller i hela mötet. Pertti blev medlem i vår förening så sent som i januari 2013. Det var en målarkompis till mig som tyckte att jag borde träffa Pertti, eftersom vi båda var krigsbarn från Karelen. Vi träffades och denne lättsamme karelare tog jag med mig till årsmötet i Eslöv år 2013.

Han var lite besviken över att det inte fanns något piano för då hade han gärna förgyllt årsmötet med lite spel. Detta tog styrelsen fasta på, så vid nästa årsmöte, då fanns det ett piano. Pertti spelade då och passade samtidigt på att göra reklam över Karlshamns 350 års jubileum som stad. Han hälsade oss välkomna till Karlshamn och han lovade, att han skulle guida oss, eftersom han är anställd av Karlshamns kommun som turistguide sedan många år tillbaka.

Styrelsen bestämde att sommarmötet i vår förening skulle hållas i Karlshamn. Vi blev 45

medlemmar som samlades på Hotell Port i Karlshamn. Tur med vädret, inget regn och tågen gick som de skulle efter tågstrejken. Efter att ha ätit Hotell Ports goda mat höll sedan Pertti ett föredrag om hur det var att

komma till sin svenska fosterfamilj utanför Karlshamn. Han var 5 år gammal och var klädd i en sjömanskostym som han visade upp, även den lilla väskan som han bar vid ankomsten finns bevarad.

Efter gruppfotofering fick vi promenera två kvarter till Punschmuseet där Pertti guidade oss runt. Efter rundvandringen blev det avsmakning av punschen. Sedan var sommarmötet över.

Tack alla Ni som gav Er tid att komma till Blekinge!

De båda lokaltidningarna i Blekinge har uppmärksammat att vi i vår förening hade förlagt ett möte i

Blekinge. Efter dessa två reportage, ett före mötet och ett efter, har vi fått två nya medlemmar från östra Blekinge.

Marjatta Titoff

Nedan: några bilder från Punschmuseet, t.v. Pertti berättar om tillverkningen i museet. Den runda flaskkvätten och sedan syns en gammal flaskback i metall med grepe. Text och foto Marjatta Titoff.

Börje Dahl

En resa i österled

Jag skulle för andra gånger besöka mina syskon i Österbotten i Finland. Med på resan skulle Bengt Ståhl och min son Anders följa med. Tyvärr blev Bengt sjuk och skulle opereras samma dag som vi skulle börja resan som var den 30 juni. Jag frågade de vänner som jag kände om de ville följa med men eftersom framförhållningen var kort hade ingen av de tillfrågade möjlighet att ställa upp.

Anders och jag åkte iväg något försenade mot Stockholm och färjan till Helsingfors. Dessutom var vädret dåligt. Det föll ett ihållande regn hela dagen. Mellan Linköping och Norrköping fick vi reda på att det var vägarbeten. Vi fann en kringgångs väg men nu var vi ganska sent ute. Vi kom till Stockholm en kvart innan sista bilen togs ombord. Vi hann men tanken fanns. Vad skulle vi göra om vi inte hade hunnit med färjan? Ombokningar, uppsöka en sovplats till nästa dag. Vi åt och sov gott på färjan och kom till Helsingfors klockan tio nästa morgon.

Möte på färjeterminalen

Min syster Eeva och hennes man Esko mötte oss på färjeterminalen. Det blev något av en kurragömmalek innan vi hittade varandra. Vi visste inte riktigt hur stor terminalen var. Vi följde efter deras bil till Vanda,

ett samhälle ett par mil norr om Helsingfors. De bodde i ett radhus i två etage med öppen yta upp till taket i övervåningen, som gav rymd åt lägenheten. I övervåningen fanns det ett kontorsutrymme och naturligtvis en bastu.

Det första finnarna bygger är en bastu, den byggs före huset. Hos Eeva var också en annan av mina systrar Marja-Leena som också var medskyldig till den goda maten eftersom hon varit anställd inom restaurangnäringen. Vi fick naturligtvis rikligt med mat under hela vår resa, den var en odysseé ur kulinariskt hänseende. Esko kunde inte så mycket svenska. Han gjorde så gott han kunde och sökte orden, medan systarna pladdrade på precis som om vi begripit allt de sade. Vi andra satt pliktskyldigast och nickade precis som vi begrep något, fast det gjorde vi inte.

Mellersta Österbotten

På kvällen leddes vi till min andra syster Marja-Leena som hade en rymlig lägenhet ett stycke därifrån. Klockan åtta nästa morgon kom de tillbaka och serverade oss frukost. Resan gick nu till Jakobstad i Österbotten. Där träffade vi för mig gamla bekanta sedan resan för två år sedan. Personalen på hotellet var densamma som tidigare och rummen vi fick var också samma rum som vi hade haft två år tidigare.

Kyrkogården

Efter frukost på hotellet åkte vi till min mammas grav på kyrkogården och träffade samma kyrkogårdsarbetare som tidigare. Enda skillnaden var att blommorna vi satte var två röda begonior i stället för två röda pelargonior.

På eftermiddagen fortsatte vi vår färd mot Veteli. Vi skulle bo på Vahna Meijeri som var ombyggt till ett flott hotell. **Vahna Meijeri** ligger vid en liten ort som heter Räyrinki Där kom vi sedan att bo i tre dygn. I Finland är det långa avstånd. Man tror sig vara framme men så är det lång väg kvar. Vi ringde min kusin Riita som hänvisade oss att ta vägen mot Ina. Själv mötte hon oss vid vägskälet riksväg 63-13, därefter var det en ren transportsträcka till det hotell vi skulle bo på. Sara en av mina systrar hämtade oss för ett möte på vår fars gård i Kalliojärvi. Där var mina syskon

Vanha Meijeri

En del av släkten. Några kunde inte deltaga av ålderskäl. Andra finns i Sverige

samlade, det vill säga de som bodde i trakten. Min bror Heimo med sin hustru Airi, mina syskon Sara, Pentti och Anna-Liisa.

Ingen finska

Maten som bjöds var utsökt men den kunde inte lossa våra tungors band. Varken Anders eller jag kunde någon Finska och de andra kunde ingen svenska. Vi satt som fån och stirrade på varandra. Den enda som pratade på var vår syster Anna-Liisa omedveten om att vi från Sverige inte begrep något. Förlösningen kom med min kusin Tarja och hennes man Ola, båda kunde svenska men framför allt Ola som sedan blev vår ständiga tolk.

Present

Medan vi satt där kom Pentti fram med ett fickur med kedja och visade mig den. Jag tittade på den och skulle lämna tillbaka den. Det fick jag inte göra. Den skulle vara min. Jag vet inte om klockan hade något symbolvärde, om den betydde något mellan oss syskon. Det får jag ta reda på. Jag har låtit gravera in initialer och datum, samt inne i boetten, "från mina syskon." Kanske var klockan en för tidig 80-årspresent.

I lokaltidningen hade före vår ankomst hade mina systrar och kusin Riita satt in följande annons: **Välkomna till Kotilas släkträff på grund av vår bror Börjes besök i Finland,**

till Kalliojärvi Bydegård Kalliojärvivägen 412, Lördagen 5/7 med start klockan 14. Önskan om rikligt deltagande.

Börjes syskon

På lördagen då släkträffen ägde rum kom Ola och Tarja och visade oss vägen till Bydegården. Där hade ett stort antal människor, mest äldre med också många yngre med sina barn samlats. Den finska flaggan var hissad dagen till ära. Solen sken från en klarblå himmel, det var mycket varmt. Jag kände sedan tidigare några av släktingarna men de flesta var nya för mig. Alla var vi på

vid broder Heimos sommarstuga. (bakre raden) Anders, Ola och Tarja (som är en kusin till mig) (främre raden) jag, Heimo och Airi.

Vid broder Heimos sommarstuga: (bakre raden) Anders, Ola och Tarja (som är en kusin till mig) (främre raden) jag, Heimo och Airi.

något vis släkt med varandra. Visst var det rörande att så många hade hörsammat kallelsen att komma. Det bjöds på förfriskningar ute i trädgården. Till Min bror Heimos och hans hustrus sommarhus hade en reporter från lokaltidningen "**Perhonjokilaakso**" anmält att hon skulle komma. Hon var där och skrev en artikel på en helsida. Vad som stod där förstod jag inte mycket av, men den handlade som det sagts mig om den förlorade sonens besök i Finland, hos sin nyvunnna släkt i Vetelitrakten.

Det var svårt att skilja på alla släktingar, men en viss över-

blick hann jag ändå uppfatta. Det var för mig en känslösam upplevelse. Jag kunde inte hålla tårarna borta. Efter förtäring inne i huset. Vi fick faktiskt äta i omgångar så trångt var det.

En, kusin Antero höll ett föredrag som dessbättre var i förväg översatt till svenska av en kusin till mig Leena Similä. Föredraget handlade om vår far Valdemar Kotila, hans uppväxt, arbete sjukdom och död. Ett känsligt moment i berättelsen är då Antero säger:

I staden såg inte Valde resultatet av sitt arbete som tidigare, belöningen kom i pengar med vilka man skulle lära sig att handskas. Han fick en längtan efter landsbygden, till en egen stuga med en liten jordplätt. Men dessförinnan skulle han ha drabbats av livets olika känslostormar såsom Kärlek- Besvikelse och Hat. Hatet godkände han aldrig eller tog det till sig. På arbetet på fabriken fick han känna på ett utanförskap som föranleddes av den finlandssvenska anda som följde av att sällskapa med en finlandssvensk flicka. I arbetslivet fick han uppleva ojämlikhet och senare till och med hat av många olika anledningar. Således skiljes de under sämsta tänkbara tidpunkt då flickan väntade hans barn. Valde beslutade då att återvända till kretsen av de sina på landet och träffade så småningom Jenny Oravasaaari och etablerade ett hem som torpare här i Kalliojärvi på Jenneys ägor.

Nu fick jag kanske ett svar som jag har sökt, varför Valde lämnade min mamma i Jakobstad.

Börje Dahls artikeln fortsätter i nästa nr av Tervebladet.

Krutgummor och krutgubbar på krutbruket i Torsebro

Några av deltagarna på vandring i den natursköna naturen vid Krutbruket

Göingesektionen av Sydsve-
riges Finska Krigsbarn hade
den 9 maj en träff i Torsebro,
nordväst om Kristianstad. Vård-
par för träffen var Pirkko och
Sven-Olof Sigesgård, Torse-
bro, som hälsade 26 medlem-
mar välkomna.

Efter inledande lunchbuffé på
Harastorps Gästabud, ställdes
färden till Torsebro krutbruk,
beläget vid Helge å, där Sven-
Olof Sigesgård informerade
om brukets historia. Krutbruket
grundades av kung Karl XI år

1681 för att kunna förse den
svenska krigsmakten med krut.
Vattenkraften användes för att
driva krutkvarnarna. Bruket la-
des ned 1923 och området är
sedan 1996 statligt byggnads-
minne.

Därefter besöktes kuperade
Torsebro centrum, beläget i
brytningen av skogs- och slätt-
bygden, där man tittade på for-
sen i Helge å.

Vid kaffet på Harastorps Gäs-
tabud lämnades information
och ventilerades krigsbarns-
minnen.

Undertecknad riktade medlem-
marnas tack till värdparet för en
trevligt genomförd träff i natur-
skön, historisk miljö.

Alpo Persson

Sydvästan

**Lund-Malmö-Trelleborg-
sektionen har kommit
igång ordentligt.**

Sektionen hade sin andra
träff på Mötesplatsen den
19/5. 15 personer deltog.
Liisa Johansson berättade
om familjens evakuering från
Karelen. Hon var bara 5 må-
nader gammal då, men hen-
nes mor har berättat hur det
hela gick till. Hon hade även
en bok med sig, i den kunde
man se bilder från området.
Alla lyssnade med intresse.
Nästa träff är den 8/9.

Annikki Nilsson

**Skicka in artiklar
och bilder till
redaktionen!**

Minnen som Krigsbarn!

Jag heter Onni Kalevi Lohikainen född den 1 juli 1940 i Varkaus Finland. Ett av 10 syskon. Jag kom till Sverige 27 april 1942 tillsammans med min syster Eila Orvokki född den 28 december 1937.

Det är bara vi två kvar i livet de andra åtta är döda i olika sjukdomar, det är både äldre och yngre syskon som Avlidit.

Min Far arbetade som elektriker hos Alströmers Pappersfabrik i Varkaus och min Mor var hemmafru, dom hade eget hus i Varkaus på Harjuntie10.

Några minnen från Finland innan min resa till Sverige har jag inte, för jag var ju inte mer än två år gammal och min syster var fem år.

Vi kom med tåg till Haparanda, där blev vi väl "avlusade" och badade och fick något att äta och dricka tror jag. Som jag hört sägas så åkte vi vidare med tåg till Eslöv.

Där kom min blivande fosterfar och åkeriägare Bror Nilsson och hämtade mig och jag fick åka lastbil till Asmundtorp. För privata bilar var ju beslagtagna av Krigsmakten för deras behov så det var ju bara dom med tillstånd som fick köra. Ja så kom jag då till trädgårdsmästare Emil och Elsa Lönnqvist som tog emot mig med Öppna armar (tror jag).

Hur min syster kom till Asmundtorp det vet jag inte, men hon kom till slaktare Lorenz Pettersson men hon trivdes nog inte så bra där för en dag i Butiken så var min granne dotter där som hette Signe då hade Eila frågat om hon inte kunde få följa med henne hem.

Det dröjde inte så många Dagar så flyttade hon till jordbrukare Hjalmar o Elina Andersson som själv hade fyra barn, och där stannade hon och trivdes mycket bra där var mycket med kor och hästar och andra djur.

Själv så kom jag till en mycket bra familj och jag blev adopterad 1947 samma år som jag började skolan i Asmundtorp och slutade 1954. Sedan arbetade jag hemma i Trädgårdsmästeriet tills det blev militärtjänst 13 månader i Hässleholm 1959 till 1960 på Pansarregementet.

Sedan så flyttade jag till Malmö jag hade träffat Maj-Lis på våren 1960 tror jag, och vi gifte oss den 28-10-1961. Vi fick två flickor Jane och Camilla men vi miste Jane 8-10-93. Det var den värsta Dagen i mitt liv. Jag började köra lastbil några år men sedan flyttade vi till Sunnanå där jag började inom trädgård igen och så började jag att studera på Åkarps Lantbruk och Trädgårdsskola sedan blev det att jobba med trädgård i många år. Sista tiden som Slottsträdgårdsmästare på Borrestads Gods hos Greve Pontus Della Gardis dotter! Första gången jag åkte till Finland var 1961 då åkte Maj-Lis och jag med en Volvo pv B18 det var ett riktigt äventyr Det första vi såg var ett slagsmål mitt på en bro och ett par

cyklar som låg på gatan.

Så kom vi så småningom till Varkaus och fick träffa mina föräldrar det kändes konstigt. Jag visste att det var Mor och Far men det var som att träffa vem som helst på gatan.

Då träffade jag fyra av mina syskon som var i livet, tre av dom hade jag inte träffat förut. Sen blev det många reser till Finland både en och två gånger om året.

En episod i Finland som jag aldrig glömmer var två gubbar som kom med motorbåt på sjön nära mitt hem, dom var glada i hågen så dom krockade med en timmerstock så motorn föll i sjön då sade den ene: "Oj oj min motor" – "Skit i motorn rädda spriten i stället" sa den andre. Dom hade varit på en ö och bränt sprit och smakat lite också – tror jag.

Det var så något år att vi hade ett par grisar och särskilt en av dom var min favorit. Varje dag som jag kom från skolan så skulle jag gå in i stian och klia henne bakom öronen annars så bara skrek hon. Men hur kunde hon veta vilken tid och dag som jag kom hem? Två gånger i veckan kom jag hem på en annan tid för att vi hade slöjd och det visste hon. Det var en klok gris!

Vad våra barn har tyckt om att ha en far från Finland det vet jag inte bara att dom tyckte det var kul att ha kusiner i ett annat land och Camilla har fortfarande kontakt med dom via Datorn!

Onni Lönnqvist

AKTUELLT

Planerade möten och
träffar under hösten
2014

Göingesektionens och Kristianstads- sektionen

Har gemensam träff i
Perstorp den 15 oktober.
Vi besöker Plastens Hus.
Samling kl 10.30.

Därefter blir det lunch på
Folkets Park i Perstorp.
Inbjudan kommer

Träffpunkt Finland

på Senioren i Hässleholm
Här kommer höstens tider.

Start 4/ 9, 2/10, 17/11
6/12. (i år en lördag).

**Klocken 13.00 gäller för
samtliga tillfällen.**

Sydvästan

Har sin nästa träff den 8/9
på **Mötesplatsen** i
Kirseberg. Kl 13.00.

Höstmötet

Med festmåltid blir det i
Skillinge den 27 september
Inbjudan kommer

Fortsättnings- kursen

i finska på Studieförbun-
det Vuxenskolan i Häss-
leholm fortsätter den 28
oktober.

MEDLEMSAVGIFTEN

Glöm inte medlemsavgiften
Ord.medlem 150:-
Stödmedlem 75:-
Bet. på vårt Pg 13 44 19-1

Foto: Antero Ijäs Nilsson

Kristianstadssektionen hade sin försommarträff på Furuboda kursgård den 21/5. Deltagarna samlades i receptionen, varefter en mycket god lunch intogs i en egen matsal under gemytligt småprat. Efter lunchen förflyttade sällskapet till Aulan, där Paul Skoog underhöll med sång och med musik från sin enmansorkester. Mellan sångerna berättade de han medryckande om hur det hela började på Furuboda. Pauls föräldrar var medlemmar i en liten missionsförsamling på orten. Där hölls sommarkurser, men snart var lokalerna för små, då kom tanken på att utöka verksamheten, vilken idag är en av Sveriges största och mest berömda rehab- anläggning. Som avslutning visade Paul Skoog en mycket intressant film om Furuboda och därefter sjöng han några visor ytterligare. Efter underhållningen och informationen samlades deltagarna i restaurangen där det serverades kaffe. Föreningens ordförande informerade om kommande evenemang och uppmanade medlemmarna om att komma in med material till vår medlemstidning. Alla var nöjda och belåtna med den trevliga sektionsträffen på Furuboda.

Antero Ijäs Nilsson

NYA MEDLEMMAR

Nya ordinarie medlemmar:

Ordinarie: Tauno Talvilahti, Holmsjö

Stöd: Ingegärd Talvilahti, Holmsjö
Leif Isaksson, Knislinge

**Vi hälsar våra nya medlemmar
Välkomna och hoppas ni ska trivas hos oss!**

**OBS! Angående medlemsavgiften.
GLÖM INTE att skriva avsändare!!!
Vi kan inte
spåra dem som inte uppgett avsändare.**